

OSA 16 – LIGIPÄÄSETAVUS

SISUKORD

16.1 KASUTATAV ALUSDOKUMENTATSIOON.....	2
16.2 SISSEJUHATUS.....	3
16.3 LIGIPÄÄSETAVUS PROJEKTIDES	3

16.1 KASUTATAV ALUSDOKUMENTATSIOON

Seadused ja määrused

- Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri määrus nr 28 „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele“
- Majandus- ja taristuministri määrus nr 97 „Nõuded ehitusprojektile“

Juhendmaterjalid

- Määrus nr 28 „Enesekontrolli leht (hoonete ligipääsetavus)“
<https://www.ttja.ee/media/32/download>
- Ligipääsetav hoone ja keskkond (Ehituskeskus)
<https://ehituskeskus.ee/raamatud/ligipaasetav-hoone-ja-keskkond/>
- Projekteerimisjuhend. Nägemispuudega inimestele ligipääsetav keskkond. (Eesti Pimedate Liit)
<https://pimedateliit.ee/juhttee/projekteerimisjuhend/>
- Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine & loomine (Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskus)
https://www.astangu.ee/sites/default/files/media/koiki_kasava_elukeskkonna_kavandamine_loomine.pdf
- Eesti Puuetega Inimeste Koda (EPIKoda) ligipääsetavuse materjalid
<https://epikoda.ee/mida-me-teeme/ligipaasetavus>
- Laste ligipääsetavuse uuring (Rakendusliku Antropoloogia Keskus)
https://riigikantselei.ee/sites/default/files/documents/2021-02/loppraport_laste_ligipaasetavus.pdf

16.2 SISSEJUHATUS

Avalikuks kasutamiseks mõeldud hoone koos välialaga tuleb kavandada sobiv, ligipääsetav ja turvaline kõigile, sõltumata tervisest ja east. Lahendus tuleb kavandada lähtudes kaasava disaini põhimõtetest, ilma kohandusteta kasutatavaks ja ligipääsetavaks kõigile. Hoone või rajatise kavandamisel tuleb tagada ligipääsetavus vähemalt selle peamistes avalikkusele suunatud osades. Ligipääsetav keskkond tuleb tagada kavandatava ala ulatuses (nii hoones kui välialadel). Ligipääsetavuse tagamisel tuleb arvestada sihtgruppide (liikumis-, nägemis-, kuulmis- ja intellektipuudega, aga ka lapsed, väikelastega vanemad ja eakad) erinevate vajadustega. Kaasava disaini printsiipide rakendamise tagamine on peaprojekterija (põhiliselt arhitekti) ülesanne. Peaprojekterijal on nii õigus kui ka kohustus jälgida, et kaasava disaini põhimõtteid arvestataks kogu territooriumi ulatuses, alates krundile pääsust (värav, postkastid, sillutised jms), haljastusest ja heakorrast (jäätmekäitlus) kuni hoonesiseste ruumilahendusteni (sh detailid, nt lukustussüsteemid jne). Kaasava disaini lahendused peavad olema integreeritud hoone terviklahendusse, mitte tagantjärgi liidetud. Avalikkusele ligipääsetava elukeskkonna kavandamisel on kohustuslik lähtuda alusdokumentatsioonis välja toodud ligipääsetavuse juhenditest ning tagada nõuete täitmine. Viidatud juhendid täiendavad üksteist ning lahenduste kavandamisel tuleb jälgida, et ei tekiks sisulisi vastuolusid.

16.3 LIGIPÄÄSETAVUS PROJEKTIDES

Hoone ehitusprojekti arhitektuuriosa seletuskirjas peab eraldi peatükina käsitlema nõudeid ja nende tagamise lahendusi liikumis-, nägemis-, kuulmis- ja intellektipuudega inimestele liikumisvõimaluste tagamiseks üldkasutatavatel aladel. Oluline on tähelepanu pöörata ja seletuskirjas kajastada nõudeid parkimisele, jalg- ning kõnniteedele, sissepääsudele, ustele, pandustele, liftidele, treppidele, valgustitele, akendele, ruumi akustikale, põrandatele, sisustusele, tualettidele ja teistele hoone elementidele või teenustele, millele peab olema vaba ligipääs. Sisearhitektuuri projektis tuleb esitada lahendus graafilisele disainile ja viitadele. Kõik viidad peavad arvestama kaasava disaini põhimõtteid. Tellija võib ehitise valmimise lõppfaasis läbi viia ligipääsetavuse katsetusi, kaasates selleks valdkonna eksperte.